

Sognebaandsløsningen; thi derefter op-
 hørte han at kunne som tidligere kaldes
 „Sogneherre“, og herefter vil han heller
 ikke længer kunne kaldes „Kirkeherre“.
 Dernæst er der i § 5 givet Bestemmelser i
 Lovsform for Sognebaandsløsernes Ret til at
 benytte deres Kirke til kirkelige Handlinger,
 som jo hidtil har været et meget omstridt
 Punkt mellem Rigsdagen og i det Mindste en
 enkelt af hans Majestæts Ministre. Men der
 er desuden her indrømmet Ret til, at Sogne-
 baandsløserne kunne holde Skriftemaal og Al-
 tergang i deres egen Sognkirke uden forud at
 have indhentet Biskoppens Samtykke dertil.
 Naar man veed, hvorledes den Bemyndigelse,
 der i den Henseende var givet Biskoppen, i
 enkelte Tilfælde er bleven brugt — jeg har
 allerede tidligere henvist til et Exempel, som
 har været offentlig omtalt, fra Høibjerg Sogn
 i Aarhus Stift — tror jeg, at man vil ind-
 rømme, at ogsaa her gjøres et ikke uvigtigt
 Fremskridt ved Loven. I § 7 er der truffet
 Bestemmelser om Benyttelsen af Kirkegaardene,
 hvorom der ganske vist har foreligget forskjel-
 lige ministerielle Resolutioner, men som dog
 ingenlunde have været saa almindelige i deres
 Indhold eller saa almen kjendte, at de have
 været i Stand til at forebygge Misforstaaelser
 og Ulemper paa forskjellige Steder i Landet,
 saa at ogsaa Dptagelsen heraf i denne Lov
 maa anses for et Gode. Endvidere have Sog-
 nebaandsløserne faaet Ret til mellem samtlige
 de Kirkebetjente, der ere beskiftede af Folke-
 kirken med deres Præsts Samtykke at vælge,
 hvem de ønske til at lede Kirkegangen for sig
 ved de forskjellige kirkelige Handlinger. Der
 har jo hidtil fundet det selvmodsigende For-
 hold Sted, at de ifølge Loven af 1855 vare
 henviste til at skulle offre til Kirkebetjenten
 ved den Præsts Kirke, hvortil de havde løst Sog-
 nebaand, og at de ved Anordningen af 2den
 Oktober 1862 havde faaet Tilladelse til at
 bruge deres egen Sognkirke og selvsølgelig og-
 saa deres egne Kirkebetjente, saa at de skulde
 offre til en Kirkebetjent, som de maaske slet
 ikke havde Brug for. Her er der nu givet
 Frihed baade med Hensyn til Dffringen og med
 Hensyn til Brugen, en Frihed, som i og for
 sig er rimelig, og som der ogsaa har været

følt Trang til. Endnu skal jeg nævne et
 Punkt, som jeg glemte for at omtale ved §
 1, nemlig at der er givet Ret til ogsaa at
 afholde gudelige Forsamlinger i Kirkerne, og
 at altsaa der Lægmand kunne tage Ordet med
 Præstens Samtykke, hvilket Punkt ogsaa tid-
 ligere har været omstridt. Der er saaledes
 en ministeriel Skrivelse af 30te April 1856
 til Syns Biskop, hvorefter en Præst ubetinget
 kan negte Afholdelsen i Kirken af gudelige Forsam-
 llinger og Lægmands Tale der, men ikke kan give sit
 Samtykke dertil, uden at Biskoppen indvilger deri.
 Her er der derimod indrømmet ham denne Ret
 under betryggende i § 11 bestemte Former,
 som dog forhaabentlig ikke ville forhindre en
 virkelig god Brug af denne Ret. — Disse
 Lovens Fremskridt maa vi endnu mere sætte
 Pris paa ved den Omstændighed, at der ikke
 dertil er knyttet andre indskrænkende eller hem-
 mende eller maaske endog tilbagegaaende Be-
 stemmelser, som kunde gjøre det tvivlsomt, hvor-
 vidt de Fremskridt, der naaedes, kunde opveies
 af de Indskrænkninger, man ellers maatte un-
 derkaste sig. I den Henseende paaskjønner jeg,
 at de Bestemmelser, der bleve saa meget om-
 stridte her ved 2den og 3die Behandling, om
 en Bemyndigelse, der skulde gives Biskopperne
 til at berøve de vedkommende Menighedsmed-
 lemmer den Ret, de efter § 4 eller § 5 havde
 faaet, naar Biskopperne skjønnede, at den blev
 misbrugt, ikke ere optagne af det andet Thing.
 Jo mere Vægt vi maatte lægge derpaa, hvis
 dette var slet, desto naturligere er det, at vi
 nu, da det ikke er slet, maa ønske, at Sagen
 bliver endelig afgjort ved Thingets Beslutning
 i Dag. — Der er altsaa, naar jeg skal sam-
 menfatte det Anførte, her vistnok ikke Tale om
 Fremskridt af stor eller gennemgribende Be-
 tydning, som for en lang Tid ville have end-
 elig ordnet dette Forhold, men her gjøres dog
 Fremskridt, som man maa sætte Pris paa, og
 som ville være et brugeligt og godt Grundlag
 for en videre Udvikling. Derfor er det, at
 Flertallet, naaget det maatte opgive en Bestem-
 melse, paa hvilken det, som jeg har omtalt,
 lagde megen Vægt, har kunnet forene sig med
 de øvrige Medlemmer af Udvalget om enstem-
 mig at tilraade Thinget at vedtage Forslaget,
 som det foreligger. Der er heller ikke fra